

6. 11. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Doručenka je listinou, jež má povahu listiny veřejné

Doručenka je listinou, jež má povahu listiny veřejné a od listin soukromých se liší svou důkazní silou. Nemá-li však doručenka znaky veřejné listiny, soud je pak povinen sám prověřit správnost tvrzení účastníka, zpochybňujícího řádné doručení

Doručenka je listinou, jež má povahu listiny veřejné a od listin soukromých se liší svou důkazní silou. Nemá-li však doručenka znaky veřejné listiny, soud je pak povinen sám prověřit správnost tvrzení účastníka, zpochybňujícího řádné doručení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.10.2000 sp. zn. 30Cdo 2514/99)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci pod sp. zn. P 231/91, o dovolání proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. července 1999, č.j. 15 Co 312/99-51, tak, že usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 1. července 1999, č.j. 15 Co 312/99-51, se zrušuje a věc se tomuto soudu vrací k dalšímu řízení.

Z o d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně výše uvedeným usnesením odmítl pro opožděnost odvolání otce proti rozsudku Okresního soudu v Hodoníně ze dne 23. února 1999, č.j. P 231/91-38, jímž bylo zvýšeno výživné otce pro nezletilou za dobu od 1. 9. 1995 do 31. 8. 1997 na 800,- Kč měsíčně a od 1. 9. 1997 na 900,- Kč měsíčně s tím, že nedoplatek na výživném za dobu od 1. 9. 1995 do 28. 2. 1999 ve výši 18.600,- Kč je otec povinen zaplatit matce do 30. června 1999. Odvolací soud vycházel z doručky zásilky, obsahující rozsudek soudu prvního stupně, z níž zjistil, že zásilka byla otci doručována do vlastních rukou dne 9. 3. 1999, a protože nebyl zastižen, byla mu zanechána informace o dalším doručení dne 10. 3. 1999, a jelikož nebyl opětovně doručovatelem zastižen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, byla zásilka tohoto dne uložena u doručující pošty a otec byl o tom vyrozuměn. Dále vycházel odvolací soud z obsahu vlastního šetření, v jehož rámci vyzval otce, aby sdělil, zda v označených dnech se na adrese doručení zdržoval, a z toho, že otec ve stanovené lhůtě na tuto výzvu nereagoval. Odvolací soud za tohoto stavu uzavřel, že podmínky náhradního doručení podle § 47 odst. 2 o.s.ř. byly splněny, když doručenku zásilky, jež obsahovala rozsudek soudu prvního stupně s náležitým poučením o možnosti podat proti němu odvolání pokládal za veřejnou listinu, z jejíhož obsahu třeba vycházet. Za den doručení rozsudku soudu prvního stupně pokládal den 15. 3. 1999. Patnáctidenní lhůta k odvolání otci uplynula dne 30. 3. 1999. Jestliže pak otec podal odvolání poté, kdy rozsudek fakticky převzal dne 26. 4. 1999, teprve dne 6. 5. 1999 prostřednictvím doporučené poštovní zásilky, učinil tak opožděně (§ 218 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.).

V podaném dovolání otec namítá, že mu rozsudek soudu prvního stupně ve dnech 9. - 10. 3. 1999 nebyl doručen a ani mu nebylo oznámeno jeho uložení na poště, tím méně pak sdělení o druhém doručení. Pokud jde o výzvu odvolacího soudu, byl v té době již zastoupen advokátem a bylo proto povinností soudu výzvu doručit nikoli jemu, nýbrž prostřednictvím jeho zástupce. Navrhuje, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu "zrušil v plném rozsahu". Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno

včas osobou oprávněnou - účastníkem řízení zastoupeným advokátem (§ 240 odst. 1 o.s.ř.), a že je přípustné podle § 238a odst. 1 písm. e/ o.s.ř., neboť směřuje proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo odmítnuto odvolání, dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

Výrok napadeného usnesení odvolacího soudu vyjadřuje závěr, že odvolání bylo podáno ve smyslu § 218 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. opožděně, tj. po uplynutí patnáctidenní lhůty podle § 204 odst. 1 o.s.ř. Poněvadž běh této lhůty počíná od doručení rozsudku soudu prvního stupně, zahrnuje tento závěr logicky i zjištění, že rozsudek byl účastníku řádně doručen; jen řádné doručení má za následek, že odvolací lhůta počne běžet osobě, které je rozsudek doručován. Posouzení, zda je v konkrétním případě vyslovená podmínka splněna, vychází současně z určitého právního názoru (výkladu předpisů, jež upravují doručení rozsudku) a z šetření o okolnostech, která jsou z hlediska této právní úpravy významná.

Nesouhlas se závěry odvolacího soudu, jež dovolání obsahuje, je v dovolacím řízení uplatnitelný v rámci dovolacích důvodů podle § 241 odst. 3 písm. b/ a c/ o.s.ř. Ve smyslu § 241 odst. 3 písm. b/ o.s.ř. lze dovolání odůvodnit tím, že řízení je postiženo jinou (než v § 237 uvedenou) vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci; podle § 242 odst. 3 o.s.ř. k takové vadě ostatně přihlíží dovolací soud z úřední povinnosti.

Podle § 47 odst. 2 o.s.ř. nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, uvědomí jej doručovatel vhodným způsobem, že mu zásilku přijde doručit znovu v den a hodinu uvedenou na oznámení. Zůstane-li i nový pokus o doručení bezvýsledným, uloží doručovatel písemnost na poště nebo u orgánu obce a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Místo, den a způsob doručení prokazuje při doručování poštou zásadně doručenka, kterou pošta vrací zpět odesílajícímu soudu. Konkrétní postupy pošty a povinné údaje, vyznačované na doručence, jež osvědčuje náhradní doručení zásilky určené do vlastních rukou, stanoví v souladu s ustanovením § 47 odst. 2 o.s.ř. vyhláška č. 78/1989 Sb. ve znění vyhlášky č. 58/1991 Sb. (poštovní řád).

Podle svého obsahu doručenka deklaruje též, že adresát se v místě doručení zdržuje (srov. text "nebyl zastížen, ačkoli se v místě doručení zdržuje...").

Doručenka je listinou, jež má povahu listiny veřejné a od listin soukromých se liší svou důkazní silou; potvrzuje, není-li prokázán opak, pravdivost toho, co je v ní osvědčeno (§ 134 o.s.ř.). Uvedený důsledek lze ovšem spojovat jen s takovou doručenkou, jež obsahuje všechny náležitosti, které vyžaduje zmíněná příloha poštovního řádu v bodech 18, 19 a 20; tj. s doručenkou, v níž je uveden údaj o výzvě doručovatele na určitý den a podpis doručovatele, údaj o dni uložení zásilky na poště, a razítko a podpis pověřeného pracovníka pošty.

Jsou-li splněny tyto podmínky, učiní odvolací soud zjištění potřebná z hlediska ustanovení § 47 odst. 2, § 204 odst. 1 a § 218 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. přímo ze spisu (v něm založené doručenky), a dospěje-li k závěru, že odvolání bylo podáno opožděně, odmítne je, aniž by bylo třeba nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. a/ o.s.ř.).

Důsledek toho, že doručenka má povahu veřejné listiny, a toho, co obsahově potvrzuje, je tudíž ten, že je na účastníku, který tvrdí opak (oproti údajům uvedeným v doručence), že stanovený postup doručování dodržen nebyl nebo že se v místě doručování nezdržoval, aby ke svým tvrzením nabídl důkazy a jejich prostřednictvím tato opačná tvrzení prokázal; na tomto účastníku tedy spočívá tzv. důkazní břemeno.

Jestliže však doručenka znaky veřejné listiny nemá, soud při šetření, zda bylo odvolání podáno včas, této konstrukce využít nemůže; závěr o tom, že podmínky náhradního doručení přesto byly v daném případě splněny, musí tedy být (řádne) jinak odůvodněn, a to zvláště v případě, že je účastníkem

zpochybňován. Soud je při tomto šetření povinen prověřit správnost tvrzení odvolatele i bez toho, že sám nabídne prostředky, jimiž je lze prokázat. Požadavky na toto šetření vyplývají z toho, že jeho případná neúplnost nebo správnost, a jemu odpovídající nesprávnost závěru o opožděnosti odvolání, se dotýkají základního procesního práva účastníka na opravný prostředek proti prvoinstančnímu rozhodnutí resp. na jeho věcné projednání (článek 90 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, vyhlášené usnesením předsednictva ČNR č. 2/1993Sb., ustanovení § 201 o.s.ř.).

Odvolací soud vycházel především z toho, že doručenka zásilky, obsahující rozsudek soudu prvního stupně, je veřejnou listinou ve smyslu ustanovení § 134 o.s.ř., protože obsahuje potřebné náležitosti. Tento závěr však nelze sdílet, neboť doručenka obsahuje pouze data 9. 3. 1999 a 10. 3. 1999 jakožto data obou pokusů o doručení s tím, že posledně označené datum je současně dnem uložení zásilky u dodací pošty; postrádá však nejen podpis doručovatele, nýbrž i otisk razítka pošty a podpis pověřeného pracovníka pošty, ač stanovenou náležitostí doručenky je nejen podpis doručovatele v souvislosti s jeho výzvou adresátu na určitý den nového doručení, ale též podpis pověřeného pracovníka pošty spolu s razítkem pošty při uložení zásilky na poště. Za tohoto stavu proto nemohl odvolací soud vycházet z toho, že doručenka má povahu veřejné listiny ve smyslu § 134 o.s.ř. Pak ovšem nemohl ani výsledek šetření o podmínkách náhradního doručení založit na důsledcích, jež by naopak z existence veřejné listiny vyplývaly, v daném případě tedy závěr o tom, že se adresát (dovolatel) v místě doručení zdržoval a že mu byla písemnost řádně doručena tzv. náhradním doručením.

Na odvolacím soudu tudíž bylo z uvedeného pohledu náležitě objasnit okolnosti doručování zásilky dovolateli. Tomuto požadavku však zjištění odvolacího soudu nepostačují.

V dané procesní situaci nemohlo postačit ani to, že otec nereagoval ve lhůtě stanovené ve výzvě odvolacího soudu k tam uvedeným skutečnostem. Ačkoli otec pro odvolací řízení udělil plnou moc (§ 24, § 25 odst. 1 o.s.ř.) advokátce dne 6. 5. 1999 a tato plná moc je založena ve spise na č.l. 44, odvolací soud svoji výzvu ze dne 9. 6. 1999 adresoval pouze otci a nikoli též jeho zvolenému zástupci. Jde o postup, jenž je v rozporu s ustanovením § 49 odst. 1 o.s.ř., ukládajícím doručit písemnost zástupci s plnou mocí pro celé řízení vždy. Jestliže soud doručí rozhodnutí, za něž nutno pokládat i výzvu k tomu, aby se k určitým skutečnostem vyjádřil, jen účastníku zastoupenému zástupcem s procesní plnou mocí, jde o neúčinné doručení. V případě takto nesprávně doručení rozhodnutí účastníku vůbec nepočne běžet lhůta ke splnění soudem uložené výzvy, neboť její běh je spojen jedině s řádným doručením. Neúplnost šetření podmínek náhradního doručení rozsudku soudu prvního stupně se promítá do jiné vady řízení podle ustanovení § 242 odst. 3 o.s.ř.

Jestliže tedy rozhodnutí, jímž odvolací soud odmítl odvolání podle § 218 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. co do šetření podmínek náhradního doručení rozsudku soudu prvního stupně, spočívá na závěrech, zatížených jinou vadou řízení ve smyslu § 242 odst. 3 (§ 241 odst. 3 písm. b/) o.s.ř., nemůže být posouzeno jako správné. Podle § 243b odst. 1, 2 o.s.ř. je proto Nejvyšší soud zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)

- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)